

4. Hansen, D., Mowen, M., & Guan, L. (2007). Cost management: accounting and control. Cengage Learning.
5. Velychko, O., Velychko, L., Ramanauskas, J. (2016) Transformation and development of production-logistics enterprises in Ukrainian agrarian sector”. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. Vol. 38. No. 1. pp. 3–20.

К. е. н. Шевченко В. А., Дмитрук О. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

*«Економіка – це мистецтво задовольняти
безмежні потреби за допомогою обмежених
ресурсів»*

Лоренс Пітер

Успіх розвитку підприємства визначається в більшій мірі ефективністю використання ресурсів, основним елементом з яких є матеріальні ресурси.

У загальному вигляді матеріальними ресурсами є «основні та оборотні засоби виробництва, які використовуються (або можуть бути використані) у виробничому процесі та формують його матеріально-речову базу» [1].

Матеріальні ресурси – необхідні умови функціонування підприємства, які впливають на ефективність та якість його функціонування. Від ефективності управління матеріальними ресурсами залежать основні показники діяльності підприємства – виконання плану продаж, зростання продуктивності праці, зниження собівартості продукції, прискорення оборотності оборотних засобів, зростання ефективності використання основних засобів.

Структуру матеріальних ресурсів будь якого підприємства визначають характер його господарської діяльності, належність до певної галузі, види продукції, яку виготовляє підприємство; вони є основою виробничого процесу основним об'єктом вкладення оборотних коштів.

Оцінка ефективності використання матеріальних ресурсів з метою вдосконалення механізмів управління ними полягає в одержанні інформативних вагомих

даних, які дають можливість зробити всебічний аналіз наявності на підприємстві та визначити ефективність використання різних елементів матеріальних ресурсів з метою забезпечення його довгострокової конкурентоспроможності, сталої прибутковості господарської діяльності, оцінки ефективності постачання матеріальних ресурсів, виявлення резервів та розробки заходів збільшення ефективності використання та вдосконалення механізмів управління матеріальними ресурсами підприємства.

Успішне та стає функціонування підприємства в теперішній час на ринках з високим рівнем конкуренції та швидких змінах в його зовнішньому середовищі та усіх параметрах господарської діяльності вимагає від підприємства актуальних підходів до управління його господарською діяльністю. Постійно є необхідність удосконалення існуючих та впровадження новітніх підходів що використовуються при управлінні матеріальними ресурсами. Значущу роль для підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів на підприємстві має, передусім, раціональна організація, повнота та оперативність бухгалтерського обліку, звітності та аналізу як найважливіших джерел інформації для прийняття ефективних та своєчасних управлінських рішень.

В економічній літературі ототожнюється зміст понять «матеріальні ресурси», «матеріальні цінності», «предмети праці», «засоби праці», «виробничі запаси», «запаси», «матеріальний потік», «оборотний капітал», «оборотні активи», «засоби виробництва». Результатом дослідження літературних джерел, є висновок, що термін «матеріальні ресурси» поєднує різні елементи і складається із предметів і засобів праці, готової продукції та інших матеріальних цінностей, отже є сумою матеріальних активів підприємства. Матеріальними активами є активи, які можна побачити або доторкнутися до них, вони представлені в матеріальній формі, їх вартість можливо достовірно визначити.

У положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку та в інших законодавчих актах України не наведено визначення поняття «матеріальних ресурсів». Тому це поняття, «матеріальні ресурси», можна розглядати у декількох аспектах.

У вузькому розумінні, «матеріальні ресурси» – предмети праці, що використовують для виробництва готової продукції підприємства.

У більш ширшому значенні, «матеріальні ресурси» є матеріальними активами, існують в матеріальній формі, мають вартісне визначення, зберігаються підприємством для споживання під час виготовлення продукції, забезпечення виробничого циклу підприємства, виконання робіт, надання послуг, управління підприємством.

Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», «активи – ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому; оборотні активи – гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу; необоротні активи – всі активи, що не є оборотними» [2].

В забезпеченні виробничого процесу підприємства приймають участь як оборотні, так і необоротні активи, в даній роботі матеріальні ресурси підприємства, з метою визначення механізму удосконалення управління ними, будуть розглядатися в більш широкому значенні цього аспекту.

Класифікацію матеріальних ресурсів підприємства здійснюється за різними параметрами та критеріями, наприклад: за способами використання і призначенням, на основі ролі у виробничих процесах, за розташуванням у просторі, за технічними характеристиками, за швидкістю їх обертання у виробничому циклі.

Успішне довгострокове та стає функціонування підприємства вимагає своєчасного та якісного його забезпечення матеріальними ресурсами, ефективного їх використання. Комплексному та раціональному використанню матеріальних ресурсів, застосуванню не дорогих і сучасних матеріалів належить важлива роль у поліпшенні економічних результатів діяльності підприємства.

Беручи до уваги економічну сутність матеріальних ресурсів, їх значущу роль у виробничому процесі підприємства, досконала організація та механізм управління ними, їх збалансованість і наявність в достатній кількості прямо впливають на результативність, ефективність та конкурентоспроможність функціонування підприємств.

Зростання ефективності використання, вдосконалення механізмів управління матеріальними ресурсами в будь-які часи, а особливо на сучасному кризовому етапі України, є одним з найважливіших завдань кожного суб'єкта господарювання, оскільки саме матеріальні витрати в багатьох галузях становлять значну частину витрат виробництва, від яких, в основному, і залежить розмір прибутку підприємства.

Отже, поняття «матеріальні ресурси» підприємства слід розглядати всебічно, з урахуванням різноманітних його сутнісних аспектів, які лежать в основі натурально-речової, вартісної, інформаційної, організаційної і соціально-економічної форм їх руху. Це дає можливість виділити такі напрямки дослідження проблем вдосконалення механізму управління та забезпечення ефективного використання матеріальних ресурсів підприємств:

- техніко-технологічний;
- соціально-економічний;
- інформаційний;
- організаційний.

Список використаних джерел:

1. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. / Мочерний С. В., Ларіна Я. С., Устенко О. А., Юрій С. І. – Т.1 / за ред. С. В. Мочерного. – Львів : Світ, 2005. – С.463.
2. Міністерство фінансів України, Наказ від 07.02.2013 № 73, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28.02.2013 за № 336/22868 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», {із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів № 627 від 27.06.2013р., № 48 від 08.02.2014р., № 241 від 17.02.2017р.}. Матеріали офіційного сайту Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
3. Гринько Т. В. Формирование механизма инновационного развития предприятия / Т. В. Гринько // Инвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 7. – С. 18–22.